

Almen Studieforbereelse 2009

”Rejser – opdagelser, forandringer og ny viden”

Set i et enkeltfagligt perspektiv er årets tema for musikfaget meget indlysende. At rejse som musiker, at drage ud som komponist er dybt forankret i musiklivet til alle tider. Helt fra J.S. Bachs berømte vandring til Lübeck for at lytte til Buxtehude i Maria-Kirken til Pierre Dørge og jungleorkestrets rejser og samarbejde med et utal af musikere fra hele kloden. For de fleste musikere er rejserne en helt fast del af det at være musiker. Det kunne DR2 vise i en temaaften for nylig.

Der ligger en del materiale om musik i ressourcerummet...Wagner, Schubert., Michael Jackson, Mogens Pedersen, Dvorak, Beatles, minimalisme, Cuba.

Nu er tanken bag AT og AT-eksamen imidlertid det flerfaglige perspektiv og fagenes metoder og det ændrer på mulighederne. Musikeleven skal til eksamen kombinere fag fra to hovedområder i belysning af det valgte emne.

Fagene og de faglige hovedområder i gymnasiet

Det naturvidenskabelige hovedområde rummer fysik, kemi, biologi, astronomi, idræt, naturgeografi, datalogi og matematik.

Det samfundsvidenskabelige hovedområde rummer samfundsfag, erhvervs-økonomi og psykologi

Det humanistiske hovedområde rummer dansk, historie, engelsk, tysk, fransk, spansk, italiensk, mediefag, dramatik, musik, billedkunst, design, filosofi, religion og oldtidskundskab.

Det betyder for musiks vedkommende at samarbejdet skal ske med fag fra den naturvidenskabelige og fra den samfundsvidenskabelige gruppe. Historie, idræt og psykologi ser sig selv i mere end én hovedgruppe, så det afgørende er, hvilken metode faget repræsenterer i AT-opgaven.

Det naturvidenskabelige hovedområde

Jeg vil tro at der ligger nogle muligheder i et samarbejde med matematik og fysik omkring skalaer og tonalitet. Altså det musikalske møde mellem musikere og komponister fra forskellige verdensdele, hvor det får helt konkret betydning for det efterfølgende musikalske udtryk. Nye og andre skalaer bringes i anvendelse. Gert Uttenthal har for matematiklærerforeningen skrevet et hæfte om ”Tal og tangenter” og Johannes Grønager har til fysik skrevet et afsnit i bogen ”Orbit C” om fysikken i musikken. Per Nørgård drager med en række danske musikere til Bali i 1970'erne. Han bliver meget optaget af gamelanmusikken og balinesernes optagethed af uendelighedsmatematik.

Strubesang har de seneste år haft en vis bevågenhed her i landet og flere kunstnere fra Mongoliet har været på turné i Danmark. Bl.a. har New Jungle Orchestra m. Pierre Dørge præsenteret sanger-

inden Sainko. I en kombination med biologi kunne man forestille sig en belysning af denne særlige anvendelse af strubehovedet.

Det samfundsvidenskabelige hovedområde

Der ligger nogle muligheder i samarbejdet med samfundsfag, idet læreplanen nævner følgende: ”- sammenligne og forklare sociale og kulturelle mønstre” (samf B), ”sammenligne og forklare sammenhænge mellem samfundsforklaringer og ændringer i sociale og kulturelle mønstre” (samf A) ”identitetsdannelse og socialisation” (samf A+B), ”Globalisering og samfundsudvikling” (samf A). Migration er et perspektiv, hvor musik kan indgå. Natasja drager til Jamaica, lærer sproget og mixer dansk rock med ska og reggae. Med indvandringen til Danmark op igennem 80erne og 90erne følger også fremmede, musikalske udtryksformer, som skaber grobund for nye orkestre og nye musikmiljøer. Kulturmødet, og identitetsdannelsen (samf C) kan være en indgang. Den øgede turisme bringer også en åbning over for andre musikformer og der begynder at opstå miljøer for verdensmusik i Danmark. Den modsatte effekt ses behandlet i Michael Jacksons: The Earth Song. Kommerciel musikvideo med klart ideologisk indhold. Både musikken og billedsiden trækker på den hvides races ødelæggende rejseaktivitet. Emnet kunne også dreje sig om subkultur og hovedkultur. Musikken som del af opretholdelsen af racemæssige skel eller classeskel. Hip-hop som identitetsudtryk i subkulturer fra Kingston over Bronx til Nørrebro. Musikken eksporteres og importeres hurtigt via MTV, og nu Youtube. I den sammenhæng bliver den fysiske rejse ikke så påtrængende længere, da hele verden jo er forbundet ved internettet. Det kan man så diskutere fordele og ulemper ved i en kulturel/musikalsk kontekst.

I en belysning af den cubanske samfundsopbygning kan man se på, hvilken betydning fx musik og idræt har netop der. Mange danskere har oplevet det ved rejser dertil og den cubanske musik, for ikke at sige salsadansen, er blevet en ikke uvæsentlig eksportvare for Cuba. Slavernes rejse til den nye verden, hvor resultatet bliver jazzmusikkens opståen og deraf utallige musikalske rytmiske retninger.

Afrikanske rødder – musikalske karakteristika og mødet med andre kulturer, musikformer. Cubansk, caribisk musik. I USA opstår jazzen i mødet mellem den afrikanske musik og den europæiske. Tilstedeværelsen af marchinstrumenter skaber jazzens instrumentarium.

Sociologiske teorier om identitetsdannelse for slaverne/migranterne i mødet med den nye verden. Opretholdelsen af identiteten fra det tidligere og forandringen i mødet med det nye. Skabelsen af den nye identitet.

”sammenligne og forklare sociale og kulturelle mønstre” (samf B), ”sammenligne og forklare sammenhænge mellem samfundsforklaringer og ændringer i sociale og kulturelle mønstre” (samf A) ”identitetsdannelse og socialisation” (samf A+B), ”Globalisering og samfundsudvikling” (samf A). Hvordan fastholdes den oprindelige identitet, hvor meget forandres den og hvad betyder musikken i den forbindelse.

På den udsendte Cd-rom omtales også feltarbejde, eksperimentelt arbejde og det kræver nok lige en kommentar.

Det er ikke meningen at der skal hverken danses eller spilles til selve eksamen., men der må godt refereres til fagets udøvende side og de erfaringer man har gjort sig med fremmede spillemåder, skaler, sangteknik og den slags. Et eksempel kunne være fra Frederiksberg Gymnasium, hvor mu-

siklever har spillet javanesisk musik på gamelaner (det har de vitteligt!). Lad os sige at de til AT-eksamen trækker på nogle af de spillemæssige erfaringer de har gjort sig. Indstudering, klang, spillemåder, kompositionsprincipper, som de refererer til som en del af musikfagets metoder inden for musikudøvelse. Eller en pianist, der arbejder med impressionismen, interessen for Asien, og som kan referere til spillemæssige erfaringer i forhold til heltoneskalaer eller/og pentatone skalaer. Eller en congaspiller der kan redegøre for spillemæssige forskelle mellem den brasilianske- og den cubanske spillestil. Eller en guitarist med særlig spillemæssig erfaring i forhold til afrikansk guitar-highlife (som man også hører hos Niclas Knudsen i Ibrahim Electric). Det er vist et forsøg fra opgavekommissionen side at få bragt elementer fra de praktiske, eksperimentelle, kunstneriske fag ind i AT-tanken. En sympatisk tanke.

Jeg håber at musiklærerne på skolekom vil udveksle gode ideer til dette års AT-eksamen.

Mvh

Claus Levinsen